

Kangasala

OKSALLA YLIMMÄLLÄ

Kangasalan esi- ja perusopetuksen
pedagoginen suunnitelma

O sallisuus ja yhteisöllisyys
P ositiivinen asenne
kestävä E lämäntapa
T unneosaaminen
v U rovaikutus
K ansainvälisyys
ta S a-arvo ja yhdenvertaisuus
tavoitt E ellisuus
hyvi N vointi
L uovuus
turv A llisuus
oikeudenmuk A isuus
kul T tuurikasvatus
k U nnoittaminen ja läsnäolo

Sisällys

1.	Laadukas opetus pähkinänkuoressa	4
2.	Arvot	5
3.	Visio	5
4.	Oppimiskäsitys	6
5.	Tulevaisuuden taidot	7
6.	Toiminta-ajatus	8
7.	Toimintakulttuuri	9
7.1.	Laadukkaan opetuksen tunnuspiirteitä	10
7.2.	Osallisuus ja vaikuttaminen	11
7.3.	Turvallisuus ja hyvinvointi	12
7.4.	Oppimisympäristöt	14
7.5.	Työtavat	14
8.	Ops-tiivistelmä	16
9.	Laaja-alainen osaaminen	18
10.	Oppimisen ja osaamisen arviointi	21
11.	Oppimisen tukeminen	22
12.	Hyvinvoiva työyhteisö	24
12.1.	Esimiestyö	25
12.2.	Työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen tasot	26
12.3.	Yhteis-/tiimiopettajuuden tasot	27

1. Laadukas opetus pähkinänkuoressa

-
- Hyvin suunniteltu ja joustava
  - Hyvän huomaaminen
  - Kohtaaminen, huomioiduksi tuleminen
  - Joo-periaate (nähdään mahdollisuudet)
  - Lapsen ja oppilaan osallisuus
  - Rentous ja hyvä olo
  - Yhteisöllisyys ja yhdessä tekeminen
  - Myönteisen minäkuvan vahvistaminen
  - Turvallisuus
- kiitä
kehu
kannusta

2. Arvot

- **Oppilaan ainutlaatuisuus ja oikeus hyvään oppimiseen**
- **Ihmisyys, sivistys, tasa-arvo ja demokratia**
- **Kulttuurinen moninaisuus rikkautena**
- **Kestävän elämäntavan välttämättömyys**

Huomioimme hyvän ja vaalimme keskinäisen kunnioittamisen ilmapiiriä kaikissa yksiköissä.

Vuosittain nostetaan painopisteeksi arvojen mukaisia asioita ja arvioidaan niiden toteutumista.

3. Visio

Kasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen edelläkävijä

Kasvatamme juurensa tuntevia, itsetunnoiltaan terveitä sekä tulevaisuuteen suuntautuvia lapsia ja nuoria, joissa korostuvat suvaitsevaisuus, sivistyneisyys ja kansainvälisyys.

Rakennamme moniammatillisuutta, joka perustuu toisen kunnioittamiselle, motivaatiolle, yhteisöllisen oppimisen mahdollisuudelle, valmentavalle johtamiskulttuurille ja yhdessä tehtävälle arvioinnille.

Kunnioitamme lasten ja nuorten omia näkemyksiä ja omaa kokemusmaailmaa.

4. Oppimiskäsitys

Lapsi ja nuori on aktiivinen toimija

- Myönteiset kokemukset ja oppimisen merkityksellisyys
- Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa
- Itseohjautuvuus ja vastuullisuus
- Osallisuus ja kuulluksi tuleminen
- Oppimaan oppiminen
- Elinikäisen oppimisen periaate

5. Tulevaisuuden taidot

- **Tapa ajatella**
  - itsetuntemus
  - luovuus ja innovatiivisuus
  - kriittinen ajattelu, ongelmanratkaisu ja päätöksen teko
  - valmius jatkuvaan oppimiseen ja metakognitiiviset taidot
  - kokonaisuuksien ymmärtäminen ja syventäminen
  - luottamus omaan osaamiseen
- **Tapa työskennellä**
  - yhteistyö ja tiimityöskentely
  - aktiivinen toimijuus ja osallisuus
  - kyky käyttää opittua tietoa ja taitoa
  - tunne- ja vuorovaikutustaidot
  - verkostoituminen
- **Työvälineiden hallinta**
  - monilukutaito ja kriittinen medialukutaito
  - jatkuvasti kehittyvän teknologian käyttötaidot
- **Kansalaisena maailmassa**
  - yrittäjyystaidot
  - kestävä elämäntapa
  - kulttuuritietoisuus ja sosiaalinen vastuu
  - joustavuus muutostilanteissa ja erilaisissa ympäristöissä

6. Toiminta-ajatus

Oppivan yhteisön muodostavat oppilaat, kasvatus- ja opetushenkilöstö ja muu henkilökunta. Korostamme oppilaan aktiivista roolia.

Pedagogiikkamme perustuu pari- ja tiimiopettajuudelle, oppiainerajoja rikkovalle yhteistyölle, laaja-alaisuudelle ja monipuolisten oppimisympäristöjen hyödyntämiselle.

Toteutamme esi- ja alkuopetuksessa OKSA-luokkatoimintaa. Toiminta mahdollistaa lapsen taito- ja kehitystason yksilöllisen huomioimisen eri oppimisen alueilla.

OPPIVA YHTEISÖ

Hyvinvointi ja turvallinen arki

Vuorovaikutus ja monipuolinen työskentely

Kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus

Osallistuminen ja demokraattinen toiminta

Vastuu ympäristöstä ja tulevaisuuteen suuntautuminen

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo

7. Toimintakulttuuri

Painotamme seuraavia asioita:

- Käytämme monipuolisia opetusmenetelmiä, työtapoja ja oppimisympäristöjä sekä joustavia ryhmittelyjä, jotka motivoivat oppilaita oppimiseen.
- Joustavalla esi- ja alkuopetuksella helpotamme siirtymävaihetta kouluun ja mahdollistamme yksilölliset opetusjärjestelyt.
- Käytämme yhteissuunnittelutyöaika pedagogiseen kehittämiseen.
- Kannustamme kokeilemaan ja kehittämään uusia ratkaisuja ja innovaatioita.
- Hyödynnämme tutkittua tietoa.
- Teemme kotien ja perheiden kanssa tiivistä yhteistyötä.

7.1. Laadukkaan opetuksen tunnuspiirteitä

- Opetussuunnitelman hyvä tuntemus
- Pedagoginen sensitiivisyys (oppilaan aito kohtaaminen, osallisuus, positiivinen vuorovaikutus)
- Luottamuksellisen yhteistyön luominen huoltajien, oppilaiden ja työyhteisön kanssa
- Taito suunnitella, havainnoida, arvioida ja kehittää opetusta
- Luokan ja ryhmän käytäntöjen arviointi ja strukturointi
- Moniammatillisen tuen hyödyntäminen pedagogiikan apuna
- Joustavien ryhmittelyjen ja samanaikaisopetuksen sekä yhteisopettajuuden hyödyntäminen
- Keskeneräisyyden sietäminen, valmius oppia jatkuvasti uutta ja joustavuus muuttuvassa maailmassa
- Monipuolisten opetusmenetelmien ja oppimisympäristöjen hyödyntäminen
- Kasvatustieteellisen maailman riittävä tuntemus, tieteellinen ajattelu, ohjaa tiedostamaan ja toisaalta kyseenalaistamaan asioita ja ilmiöitä
- Systemaattinen arviointi, jonka avulla suunnitellaan ja kehitetään opetusta sekä tuetaan kunkin lapsen ja nuoren hyvinvointia, kasvua ja oppimista

7.2. Osallisuus ja vaikuttaminen

- Opetuksen ja kasvatuksen perustana on oppilaiden osallisuus ja kuulluksi tuleminen.
- Lapset ja oppilaat saavat kokemuksia yhteistyöstä ja demokraattisesta toiminnasta omassa opetusryhmässä, esiopetuspaikassa, koulussa ja sen lähiympäristössä sekä erilaisissa verkostoissa.
- Oppilaiden osallistuminen oman opiskelunsa ja ryhmänsä toiminnan suunnitteluun on luonteva tapa vahvistaa osallisuutta.
- Monialaisten oppimiskokonaisuuksien suunnittelussa oppilaiden osuus on tärkeä.
- Oppilaita rohkaistaan vaikuttamaan yhteisen toiminnan ja oppimisympäristön suunnitteluun ja kehittämiseen.
- Oppilaille tulee järjestää mahdollisuus osallistua opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä järjestyssääntöjen valmisteluun. Oppilaat ovat myös mukana arvioimassa ja kehittämässä yhteistyötä.
- Esiopetuksessa tulee olla lastenraati.
- Koululla tulee olla sen oppilaista muodostuva oppilaskunta ja järjestäytynyt edustuksellinen oppilaskunnanhallitus, jonka toimintaa ohjaa opettaja.
  - Oppilaskunnan ja sen toimielinten tehtävänä on edistää oppilaiden yhteistoimintaa, vaikutusmahdollisuuksia ja osallistumista. Se innostaa oppilaita esittämään näkemyksiään, toimimaan ja vaikuttamaan omiin ja yhteisiin asioihin.
  - Toiminta tarjoaa tilaisuuksia harjoitella demokratiataitoja käytännössä.
- Huoltajat osallistuvat toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin opetussuunnitelman mukaisesti.

7.3. Turvallisuus ja hyvinvointi

Oikeus turvalliseen oppimisympäristöön on määritelty perusopetuslaissa. Esioppilaalla on oikeus esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen.

- Esi- ja peruspetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa.
- Oppilas- ja opiskelijahuollon painopiste on ennaltaehkäisevässä ja yhteisöllisessä toiminnassa. Sillä edistetään esiopetus- ja kouluyhteisön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, osallisuutta, yhteisöllisyyttä sekä kodin, esiopetuksen ja koulun välistä yhteistyötä. Yhteistyötä tehdään lasten ja nuorten hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.
- Oppilashuoltosuunnitelmat ovat osa esiopetuksen ja koulun lukuvuosisuunnitelmaa.
- Kangasalan koulut hyödyntävät Pirkanmaan perusopetuksen koulujen käyttöön suunniteltua Turvallisuuskansiota.
- Varhaiskasvatuksen esiopetuksessa noudatetaan yksikön turvallisuussuunnitelmaa.

Fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen hyvinvointi

Fyysinen hyvinvointi

- Asianmukaiset ja turvalliset oppimisympäristöt
- Liikkuva elämäntapa
- Oppilaan oikeus koskemattomuuteen

Psyykkinen hyvinvointi

- Myönteinen oppimisilmapiiri
- Sensitiiviset ihmissuhteet esiopetus- ja kouluyhteisössä
- Oppilaiden osallisuus
- Selkeät säännöt ja sopimukset
- Avoin tiedottaminen

Sosiaalinen hyvinvointi

- Ryhmäytyminen
- Yksilöllisyyden hyväksyminen

Yhdenvertainen ja tasa-arvoinen toiminta

- Hyvät vuorovaikutustaidot
- Hyvän huomaaminen
- Yhteiset säännöt
- Selkeät käytännöt ristiriitatilanteiden selvittämisessä

7.4. Oppimisympäristöt

- Tilaratkaisujen tulee edistää oppimista ja eri ikäisten oppilaan aktiivisuutta.
- Otamme huomioon oppimisympäristöissä kestävän kehityksen periaatteet: ergonomisuuden, esteettisyyden, esteettömyyden, akustiikan, valaistuksen, sisäilman laadun, järjestyksen ja siisteyden.
- Tilat ovat muunneltavia, joustavia ja tehokkaassa käytössä olevia oppimiskokonaisuuksia.
- Hyödynnämme rakennettua lähiympäristöä, ympäröivää luontoa ja yhteistyötahojen tarjoamia oppimisympäristöjä.
- Lapset ja nuoret osallistuvat mahdollisuuksien mukaan oppimisympäristöjen rakentamiseen.

7.5. Työtavat

- Valitsemme työtavat vuorovaikutuksessa oppilaiden kanssa ja ohjaamme lapsia ja nuoria uusien työtapojen käytössä itseohjautuvuutta vahvistaen.
- Otamme huomioon oppilaiden tarpeet, edellytykset sekä kiinnostuksen kohteet ja käytämme monipuolisia työtapoja.

Kokemukselliset ja toiminnalliset työtavat

Draama-
toiminta

Parityöskentely

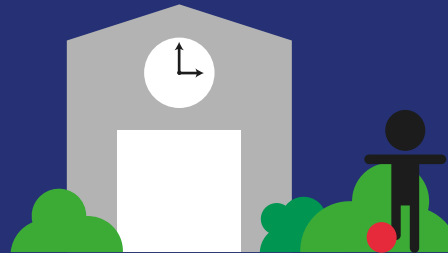
Ryhmä-
työskentely

Taidetoiminta

Leikkiminen

Tutkiva ja
ongelma-
lähtöinen
työskentely

Ulkona
oppiminen

Tieto- ja
viestintätekniikan
hyödyntäminen

Yksilö-
työskentely

Pelaaminen

Ikäpolvien
välinen
kohtaaminen

Eriyttäminen

Projekti-
työskentely

8. Ops-tiivistelmä

OPS
2016

Perusopetuksen tavoite:
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

ESIOPETUS

- Joustavan esi- ja alkuopetuksen mallein rakennetaan lapsen oman kehityksen mukaista opinpolkua 0-2 luokilla

1. LUOKKA

- Yksi tai useampi monialainen oppimiskokonaisuus
- Ohjelmoinnin opiskelu alkaa
- Englannin (A1-kieli) opiskelu alkaa

2. LUOKKA

- Yksi tai useampi monialainen oppimiskokonaisuus

3. LUOKKA

- Yksi tai useampi monialainen oppimiskokonaisuus

4. LUOKKA

- Yksi tai useampi monialainen oppimiskokonaisuus
- Valinnainen A2-kieli
- Yhteiskuntaoppi alkaa
- Muu valinnainen 1 vkt.

5. LUOKKA

- Yksi tai useampi monialainen oppimiskokonaisuus
- Liikunnassa MOVE-mittaus
  - » Oppilaan fyysinen toimintakyky arvioidaan liikuntatunnilla ja tulokset käsitellään laajassa terveystarkastuksessa
- Muu valinnainen 1 vkt.
- Historia alkaa

6. LUOKKA

- Yksi tai useampi monialainen oppimiskokonaisuus
- Toinen kotimainen kieli B1 (ruotsi) alkaa
- Muu valinnainen

7. LUOKKA

- Yksi tai useampi monialainen oppimiskokonaisuus
- Kotitalous alkaa
- Fysiikka, kemia, biologia, maantieto ja terveystieto alkavat omina oppiaineinaan

8. LUOKKA

- Yksi tai useampi monialainen oppimiskokonaisuus
- Liikunnassa MOVE-mittaus
- Taide- ja taitoainevalinnainen 2 vkt.
- Valinnainen oppiaine 2 vkt.
- Työelämään tutustumisjakso

9. LUOKKA

- Yksi tai useampi monialainen oppimiskokonaisuus
- Taide- ja taitoainevalinnainen 2 vkt.
- Valinnainen oppiaine 2 vkt. + 2 vkt.
- Työelämään tutustumisjakso

- L1 AJATTELU JA OPPIMAAN OPPIMINEN
- L2 KULTTUURINEN VUOROVAIKUTUS, OSAAMINEN JA ILMAISU
- L3 ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAILOT
- L4 MONILUKUTAITO
- L5 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNOLOGINEN OSAAMINEN
- L6 TYÖELÄMÄTAIDOT
- L7 OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

ILMIÖPOHJAISUUS

TOIMINNALLISUUS

LIIKKUVA
KOULU

VUORO-
VAIKUTUS

ERI-KÄISET
YHDESSÄ

TEKNOLOGIA

VASTUUTTAMINEN

KODIN JA KOULUN
YHTEISTYÖ

ARVIOINTI

- Opintojen aikainen arviointi monipuolista:
  - Opettajan ja oppilaan välinen vuorovaikutus
  - Yhteistyö kotien kanssa
  - Oppimista ohjaavan ja kannustavan palautteen antaminen
  - Tietoa edistymisestä ja osaamisesta
  - Oppilas havainnoi omaa ja yhteistä työskentelyä sekä antaa rakentavaa palautetta toisilleen ja opettajille.
  - Oppilaalle ja hänen huoltajalle annetaan riittävän usein tietoa oppilaan opintojen edistymisestä sekä oppilaan työskentelystä ja käyttäytymisestä.
- Arvioinnin ja palautteen antaminen oppilaille tulee aina perustua opetussuunnitelmaan kirjattuihin tavoitteisiin.
- Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.
- Opettajat huolehtivat, että tavoitteet ja arviointiperusteet ovat oppilaiden tiedossa.

VÄLIARVIOINTI arviointikeskustelut 1.-4.-luokilla, 5.-9.-luokilla välitodistus.

Viidennen luokan välitodistuksessa ei arvioida taide- ja taitoaineita.

LUKUVUOSIARVIOINTI 1.-4. luokat sanallinen arviointi, 5.-9. luokat numeroarviointi.

9. Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisella osaamisella tarkoitetaan tietojen, taitojen, arvojen, asenteiden ja tahdon muodostamaa kokonaisuutta.

L1

Ajattelu ja oppimaan oppiminen (L1)

- Oppiva yhteisö
- Kriittinen, luova ja oivaltava ajattelutapa
- Yhdessä ja yksin tekeminen
- Ongelmanratkaisun ja tutkimisen taidot
- Toiminnalliset työtavat sekä taiteen eri muodot
- Motivaatio ja elinikäinen oppiminen
- Omaan osaamiseen luottaminen

L2

Kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu (L2)

- Perustana ihmisoikeudet
- Myönteinen ympäristösuhde ja kulttuuri-identiteetti
- Arvostava kohtaaminen ja hyvät tavat
- Mahdollisuuksia kokea ja tulkita taidetta, kulttuuria ja kulttuuriperintöä
- Itseilmaisu-, esiintymis- ja vuorovaikutustaitojen kehittäminen
- Kunnioitus ja luottamus muita kohtaan
- Taito kuunnella, tunnistaa ja ymmärtää eri näkemyksiä

L3

Itsestä huolehtiminen ja arjen taidot (L3)

- Kestävä elämäntapa
- Luottamus tulevaisuuteen
- Vastuun kantaminen itsestä ja toisista
- Tunne- ja vuorovaikutustaidot
- Ajanhallinta
- Turvallisuus
- Teknologian vastuullinen käyttö
- Kuluttajataidot

L4

Monilukutaito (L4)

- Kirjoitettua, puhuttua, painettua, audiovisuaalista ja digitaalista tekstiä
- Tietoa hankitaan, yhdistetään, muokataan, tuotetaan, esitetään ja arvioidaan
- Eri muodoissa, eri ympäristöissä ja tilanteissa sekä erilaisten välineiden avulla
- Kriittisen ajattelun ja oppimisen taitojen kehittyminen
- Arkikielestä kohti eri tiedonalojen kielen ja esitystapojen hallintaa

L5

Tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen (L5)

- Oppimisen kohde ja väline
- Yhdessä tekemisen ja oivaltamisen ilo
- Kestävän kehityksen näkökulma
- Neljä pääaluetta
  1. tv:n käyttö- ja toimintaperiaatteet, keskeiset käsitteet sekä omien tuotosten laadinta
  2. vastuullisuus, turvallisuus ja ergonomisuus
  3. tiedonhallinta sekä tutkiva ja luova työskentely
  4. vuorovaikutus ja verkostoituminen

L6

Työelämätaidot ja yrittäjäyys (L6)

- Myönteinen asenne työtä ja työelämää kohtaan
- Työelämäntuntemuksen kartuttaminen ja yrittäjämäisen toimintatavan oppiminen
- Koulussa ja vapaa-ajalla hankitun osaamisen merkityksen oivaltaminen oman työuran kannalta
- Lähialueen elinkeinoelämän erityispiirteet ja keskeiset toimialat
- Työhön tarvittavan ajan arviointi
- Uusien ratkaisujen löytämistä olosuhteiden muuttuessa
- Vaikeuksien ennakointi ja epäonnistumisten sietäminen
- Sisukkuus työn loppuunsaattamisessa
- Työn ja sen tulosten arvostaminen
- Aloitteellisuus
- Perustellut jatko-opintovalinnat

L7

Osallistuminen, vaikuttaminen ja kestävä tulevaisuuden rakentaminen (L7)

- Osallisuuden vahvistaminen
- Oman opiskelun, yhteisen koulutyön ja oppimisympäristön suunnittelu, toteuttaminen ja arviointi
- Ympäristönsuojelu
- Median vaikutuksien arviointi
- Neuvottelemine, sovittelu ja ristiriitojen ratkaiseminen
- Menneisyyden, nykyisyyden ja tulevaisuuden väliset yhteydet sekä erilaiset tulevaisuusvaihtoehdot
- Omien valintojen merkitys
- Kestävä tulevaisuuden rakentaminen

Miten laaja-alaisia toteutetaan

- Laaja-alaista osaamista toteutetaan oppiaineissa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa.
- Oppilaat osallistuvat laaja-alaisen osaamisen aiheiden, tavoitteiden, sisältöjen ja toteuttamistapojen suunnitteluun.

10. Oppimisen ja osaamisen arviointi

- Arviointi perustuu opetussuunnitelmassa olevien oppimisen, työskentelyn ja käyttäytymisen tavoitteisiin.
- Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä.
- Arviointi on jatkuvaa.
- Oppimista edistävä palaute on luonteeltaan laadullista ja kuvailevaa, oppimisen solmukohtia analysoivaa ja ratkovaa vuorovaikutusta.
- Arviointi auttaa oppilaita hahmottamaan ja ymmärtämään mitä heidän on tarkoitus oppia, mitä he ovat jo oppineet ja miten he voivat edistää omaa oppimistaan ja parantaa suoriutumistaan. Oppilaan tulee olla tietoinen tavoitteista ja arviointiperusteista.
- Oppilaita ja heidän suorituksiaan ei verrata toisiinsa eikä arviointi kohdistu oppilaiden persoonaan, temperamenttiin tai muihin henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.
- Esiopetuksessa painotetaan itsearviointin merkitystä.

11. Oppimisen tukeminen

Laadukas kasvatus ja opetus on kaiken oppimisen perusta.

Tuentarpeen varhainen tunnistaminen on esi- ja perusopetuksen lähtökohtana. Tukitoimien tarkoituksena on vahvistaa jokaisen lapsen ja nuoren oppimisedellytyksiä pedagogisen kuntoutuksen avulla. Tuen ensimmäinen ja tärkein muoto on erilaisuuden hyväksyvä ja oppilasta kunnioittava ilmapiiri.

Laaja-alainen erityisopetus, luokkamuotoinen pienryhmäopetus ja keskitetty erityisopetus

Laaja-alainen erityisopetus

- Yleisopetuksen tukena mm. oppimisvaikeuksiin sekä tunne- ja sosiaalisten taitojen haasteisiin.
- Ei tarvitse olla erityisen tuen päätöstä.

Tukitoimien määräytyminen

- Esiopetuspaikka ja lähikoulu määräytyvät tuen tarpeiden pohjalta.
- Erityistä tukea tarvitsevan esiopetuspaikka ja lähikoulu on se, jossa kyseistä tukea voidaan parhaiten järjestää.
- Tuki suunnitellaan ja arvioidaan yleisen, tehostetun ja erityisen tuen periaatteiden mukaisesti.
- Tukitoimia ja tuen toteutumista, tarvetta ja riittävyyttä arvioidaan yhteistyössä oppilaan ja huoltajien kanssa moniammatillisesti.

Luokkamuotoinen pienryhmäopetus

- Luokkamuotoiseen pienryhmäopetukseen osallistuva tarvitsee tukea muutamissa oppiaineissa ja/tai tunne- ja sosiaalisissa taidoissa sekä hänellä voi olla yksilöllisiä oppimääriä.
- Pienryhmien koko ja kokoonpano vaihtelevat ja niissä voi opiskella useamman luokka-asteen oppilaita.
- Luokkamuotoista pienryhmäopetusta voi saada erityisen tuen vaiheessa.
- Oppilas integroituu yleisopetuksen ryhmiin yksilöllisen suunnitelman mukaan.

Kasvun ja oppimisen tuki esiopetuksessa

- Tuen järjestämisen lähtökohtana ovat kunkin lapsen ja lapsiryhmän vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet.
- Ryhmien koko ja kokoonpano suunnitellaan vuosittain lasten tarpeiden mukaan. Lasten tarpeet määrittävät rakenteellisen tuen, joka voi olla ryhmän pienennys tai avustaja.
- Varhaiskasvatuksen erityisopettajan tuki lapsille ja henkilökunnalle tarpeen mukaan.
- Pidennetyt oppivelvollisuuden oppilaat saavat tukea myös perusopetuksen laaja-alaiselta erityisopettajalta.

Keskitetty erityisopetus

- Keskitetty erityisopetus sisältää pienluokat, joissa oppilailla on paljon tukitoimia.
  - Silta-luokka
  - POP-luokat eli pidennetyt oppivelvollisuuden pienryhmä
  - Kuntouttavat luokat
- Oppilaat tulevat koko kaupungin alueelta.
- Oppilaalla tulee olla erityisen tuen päätös.
- Opettajana toimii erityisluokanopettaja.
- Integraatiota erityisopetuksesta yleisopetukseen toteutetaan silloin, kun se on oppilaan kannalta mahdollista ja tarkoituksenmukaista.

12. Hyvinvoiva työyhteisö

Hyvinvoivassa työyhteisössä

- toimimme yhteisten arvojemme pohjalta.
- kohtelemme itseämme ja toisiamme hyväksyvästi ja arvostavasti.
- olemme avoimia ja luotamme toisiimme.
- huomaamme positiiviset asiat.
- puhumme rakentavalla tavalla.
- olemme ratkaisukeskeisiä.
- puhallamme yhteen hiileen.
- annamme myönteistä palautetta.
- hyödynnämme erilaiset vahvuudet.
- säilytämme toimintakyvyn muutostilanteissa.
- osaamme johtaa itseämme ja ajanhallintaamme.
- vaalimme sujuvaa tiedonkulkua.
- annamme mahdollisuuden kehittää ja kehittyä.

12.1. Esimiestyö

Luottamuksen
rakentaminen

Valmentava
lähestymistapa

Innostavuus

Arvostava
kohtaaminen

Tavoitteena on selkeä, luottamuksellinen johtamiskulttuuri. Toimintamallina on jaettu johtajuus eli tehtävien jakaminen johdoryhmän jäsenten ja tiimien kesken sekä hyvä vuorovaikutus esimiesten ja henkilöstön välillä. Jokaisella yhteisön jäsenellä on mahdollisuus osallistua kehittämiseen ja toimintaan.

Johtaminen

- Pedagoginen johtaminen
- Talousjohtaminen
- Henkilöstöjohtaminen

Hallinto

- Taloushallinto
- Henkilöstöhallinto
- Yhteistyöverkoston johtaminen

Kehittäminen

- Toiminnan suunnan määrittäminen
- Vuosisuunnittelu
- Arviointi
- Tiedottaminen
- Palautteen hyödyntäminen kehittämisessä
- Tutortoiminta ja kehittämishankkeet

12.2. Työhyvinvoinnin ja osaamisen kehittämisen tasot

Työhyvinvoinnin perusasiat ovat kunnossa, arki ja velvoitteiden hoitaminen on sujuvaa. Henkilöstöä kannustetaan päivittämään osaamistaan ja heille tarjotaan mahdollisuuksia osallistua perehdytykseen, koulutukseen ja työssä oppimiseen. Osaamista jaetaan koulutuksista. Tyypillisenä käytäntönä ovat vuosittaiset kehityskeskustelut.

Kehittämiseen panostetaan monipuolisesti ja suunnitelmallisesti. Osaamisen kehittämiseen kannustetaan ja siihen on tarjolla vaihtoehtoisia muotoja, joista kerrotaan henkilöstölle säännöllisesti. Osaamista jaetaan henkilöstön taitoalueiden mukaan. Tyypillisenä käytäntönä on jokaisen työntekijän pidemmän aikavälin kehittämissuunnitelma, sekä työ-/tehtäväkierto.

Työhyvinvoinnin kehittäminen ja seuraaminen on jatkuvaa. Kehittäminen on tulevaisuuteen suuntaavaa, uusia toimintatapoja omaksutaan ja kehitetään pitkäjänteisesti. Jatkuva oppiminen ja osaamisen arviointi on tapa toimia ja se on osa työpaikan kulttuuria. Osaamista jaetaan systemaattisesti. Tyypillisenä käytäntönä on jatkuva jaettu oppiminen ja mentorointitoiminta.

12.3. Yhteis-/tiimi-opettajuuden tasot

TASO laaja

- Opettajat suunnittelevat ja toteuttavat opetuksen yhdessä
- Meidän oppilaat luokka-asteella / työparilla
- Yhteiset luokkatilat (tilat suunniteltu yhteisopettajuutta tukien)

TASO tavoite

- Yhteisiä oppitunteja, jolloin oppitunnilla useampi opettaja
- Paljon yhteissuunnittelua
- Opettajat tuntevat toistensa oppilaat hyvin
- Keskeiset yhteiset pedagogiset periaatteet

TASO minimi

- Tiimin tai työpariuden kautta vahvaa ja laajaa pedagogista jakamista: yhteisesti suunniteltua oppimista
- Yhteisesti suunnitellut kokonaisuudet, arviointi, projektit
- Palkitukset ja samanaikaisuus lukujärjestyksessä
- Toimitaan toisille vastuuparina
- Tiimi toimii työhyvinvointia tulevana tekijänä
- Oppilastuntemus osin yhteistä

Vaatimattomasti
paras välittäminen

Kangasala